

Energi- og miljøkomiteen
0026 OSLO
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref
25/2521-

Dato
6. november 2025

Statsrådets vurdering av representantforslag 6 S (2025-2026) – om å stanse den videre elektrifiseringen av Melkøya-anlegget

Jeg viser til brev 23. oktober 2025 fra energi- og miljøkomiteen der det bes om vurdering av representantforslag fra stortingsrepresentantene Hanne Beate Stenvaag, Sofie Marhaug og Geir Jørgensen om å stanse den videre elektrifiseringen av Melkøya-anlegget.

Regjeringen er opptatt av å skape trygghet for framtiden slik at Norge skal stå sterkt i en urolig verden. Da er det blant annet viktig å sikre trygghet for økonomien gjennom ansvarlig økonomisk styring, sikre trygghet for arbeids- og næringslivet og sikre trygghet for landet i samarbeid med våre nære allierte. Regjeringens politikk for å videreutvikle petroleumsnæringen understøtter alle disse viktige forholdene for landet.

Regjeringen vil på denne bakgrunn utvikle petroleumsvirksomheten gjennom å legge til rette for lønnsom produksjon av olje og gass i et langsiktig perspektiv. Det betyr en parallell satsing i næringen på økt utvinning, utbygging av funn og aktiv leting etter nye funn. En forutsetning for å lykkes er at vi viderefører en stabil og forutsigbar petroleumpolitikk. En slik politikk gir rettighetshaverne rammebetingelser som er avgjørende for å nå målene i petroleumpolitikken.

Stabile og forutsigbare rammevilkår er derfor en bærebjelke i norsk petroleumpolitikk og er helt avgjørende for at vi skal kunne videreutvikle petroleumssektoren. Skulle staten ikke stå ved sine vedtak, fattet i tråd med de lover Stortinget har fattet, ville det være et eklatant brudd med stabile og forutsigbare rammebetingelser. Skadene ville være store – og gå langt utover petroleumssektoren. Hvis staten plutselig skulle forsøke å trekke tilbake godkjenninger av milliardprosjekter uten dekning i regelverket må det påregnes å få ha store næringspolitiske implikasjoner og investeringsklimaet i Norge vil bli svært negativt påvirket. Jeg vil derfor på det sterkeste fraråde at noen av de forslagene som omtales nærmere under blir vedtatt.

Jeg vil videre vise til tidligere forslag om samme sakskompleks og mine vurderinger i den forbindelse senest gjennom Dokument 8:61 S (2024-2025), Dokument 8:62 S (2024-2025), Dokument 8:67 (2024-2025). Dokument 8:70 S (2024-2025) og Innst. 221 S (2024-2025). Mine vurderinger i disse sakene er fortsatt gjeldende.

1. Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med alternativer til elektrifiseringen av Melkøya.

Energidepartementet godkjente 8. august 2023 Snøhvit Future-prosjektet. Dette inkluderte godkjenning av endret plan for utbygging og drift (PUD) og endret plan for anlegg og drift (PAD) for Snøhvitfeltet og Hammerfest LNG etter petroleumsloven, konsesjoner til ny 420 kV-ledning fra Skaidi til Hyggevatn transformatorstasjon i Hammerfest og 132 kV-ledning fra Hyggevatn til Melkøya etter energiloven. Ved godkjenningen av Snøhvit Future-prosjektet ble det stilt vilkår av hensyn til kraftsystemet, jf. Innst. 221 S (2024-2025).

Snøhvit Future-prosjektet – som omfatter økt utvinning av gass fra Snøhvitfeltet og omlegging av energiforsyningen fra gassturbindrevne generatorer (energianlegget) til full drift med kraft fra nettet, er under utbygging. Det samme er de tilhørende kraftledningene.

De nevnte vedtakene ble fattet etter omfattende og grundige prosesser i tråd med relevant lovgivning fastsatt av Stortinget.

I petroleumsvirksomheten, som for annen næringsvirksomhet, er det, i henhold til regelverket, selskapene (rettighetshaverne) som er ansvarlig for å utrede og beslutte tiltak innenfor sin virksomhet. Rettighetshaverne på Snøhvitfeltet og Hammerfest LNG har fått godkjent planer om omlegging til full drift med kraft fra nettet ved Hammerfest LNG. De har derfor valgt og fått godkjent framtidig energiløsning for anlegget. Det foreligger derfor ingen planer hos rettighetshaverne om å søke om alternativ energiløsning ved Hammerfest LNG enn den som ble godkjent i 2023. Representantenes forslag dreier seg derfor i praksis om å trekke tilbake godkjenningene av Snøhvit Future-prosjektet.

I Norge har vi tradisjon for at den som har fått tillatelse fra myndighetene skal kunne stole på at myndighetene ikke ombestemmer seg. Det er derfor i lovene Stortinget har vedtatt svært strenge krav til omgjøring av vedtak når det rammer en privat part. Adgangen til å trekke tilbake et vedtak når utbygging er igangsatt og en vesentlig del av investeringen er gjort, er svært begrenset.

Det er ingen nye opplysninger eller fakta som er fremkommet etter at vedtakene ble fattet som kan gi grunnlag for omgjøring. Omgjøring av vedtakene for Snøhvit Future-prosjektet har ikke noe rettslig grunnlag, og vil i så fall være en ulovlig omgjøring. Det er derfor uaktuelt for departementet å trekke tilbake de tillatelser som er gitt knyttet til Snøhvit Future-prosjektet.

2. *Stortinget ber regjeringen legge til rette for at Statnett kan frigi kraften som er tildelt elektrifiseringsprosjektet på Melkøya, og legge til rette for at næringsaktører kan søke om nettilgang og tildeling av denne kraften.*

Det er, i henhold til regelverket, nettselskapene som forvalter kapasiteten i strømmettet og som behandler forespørsler om ny og økt kapasitet i nettet; ikke departementet. Dersom et prosjekt som har fått reservere kapasitet i nettet likevel ikke skal gjennomføres, vil nettselskapet omfordele denne kapasiteten til andre prosjekter. Snøhvit Future-prosjektet er besluttet og godkjent, og er under utbygging. Da kan ikke Statnett «frigi kraften som er tildelt elektrifiseringsprosjektet på Melkøya, ...».

Det er derfor ikke aktuelt for departementet å indirekte trekke tilbake godkjenningen av Snøhvit Future-prosjektet, som dette forslaget i praksis vil innebære.

3. *Stortinget ber regjeringen legge frem en sak om en alternativ og realistisk kraftløsning for Melkøya/Hammerfest-regionen senest i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2026.*

Rettighetshaverne på Snøhvitfeltet og Hammerfest LNG og Statnett har søkt om og fått tillatelse til de anleggene som er nødvendige for gjennomføringen av Snøhvit Future-prosjektet. Byggingen av de respektive anleggene er godt i gang. Det er energiselskapene som har ansvaret for å utvikle og omsøke aktuelle prosjekter. Energimyndighetenes rolle er å behandle de søknadene selskapene fremmer. Statlige myndigheter kan ikke utrede alternative løsninger på vegne av selskapene. Et slikt initiativ må ev. komme fra selskapene selv.

4. *Stortinget ber regjeringen på nytt vurdere om gasskraftverk med karbonfangst og -lagring (CCS) kan være et alternativ til planlagt elektrifisering med kraft fra strømmettet.*

Ulike alternativer for kraftforsyning til Hammerfest LNG, inkl. et gasskraftverk med karbonfangst og -lagring, er utredet flere ganger både før og etter utbyggingen av Snøhvitfeltet ble godkjent i 2002, jf. Innst. S 221 (2024-2025).

Slike løsninger har av ulike grunner ikke blitt vurdert som beste løsning. Rettighetshaverne valgte derfor høsten 2021 – som del av Snøhvit Future-prosjektet, omlegging til drift med kraft fra nettet som framtidig energiløsning ved Hammerfest LNG. Departementet mottok søknader om godkjenning av planer for Snøhvit Future-prosjektet høsten 2022.

Stortinget ba 18. april 2023 regjeringen om «... i forbindelse med behandlingen av Snøhvit Future, foreta en egen vurdering av om fangst og lagring av CO₂ kan være et alternativ til elektrifisering av Melkøya med kraft fra land som kan realiseres innen 2029 og gjennomføres uten at framtidig gassproduksjon blir redusert.». Stortingets vedtak ble fulgt opp i forbindelse med myndighetsbehandlingen av planene for Snøhvit Future-prosjektet. Energidepartementet godkjente 8. august planene knyttet til Snøhvit Future-prosjektet.

Equinor vurderte i 2024, på eget initiativ, om det kunne være lønnsomt å etablere et gasskraftverk med CO₂-håndtering i Finnmark for ytterligere å øke krafttilgangen i området. Energidepartementet ble i november 2024 orientert om at arbeidet var avsluttet av selskapet fordi et slikt prosjekt ikke var kommersielt interessant. Departementet tok beslutningen til etterretning.

Det er også noen leverandører som har lansert løsninger med flytende gasskraftverk med CO₂-håndtering knyttet til Hammerfest LNG eller på andre steder langs kysten. NVE har mottatt melding om et flytende gasskraftverk med karbonfangst i Hammerfest kommune. Det flytende gasskraftverket med karbonfangst er planlagt med installert effekt på inntil 440 MW. Myndigheten til å behandle en eventuelle konsesjonssøknad om et slikt prosjekt ligger til NVE. Det vil for øvrig være opp til aktørene å utvikle og beslutte slike prosjekter hvis de finner disse kommersielt attraktive.

5. *Stortinget ber regjeringen avvise de foreslåtte vindkraftverkene i Finnmark som innebærer inngrep i områder med urørt natur, reinbeite eller andre viktige natur-, nærings- og friluftsverdier.*

Regjeringen har en ambisjon om å revitalisere kraftsystemet i Finnmark. Et system som i dag er preget av lite fleksibilitet og flere lag med nettbegrensninger.

NVE har nylig fastsatt utredningsprogram for 11 vindkraftverk og 4 kraftledninger i Finnmark. Fristen for å søke om konsesjon til vindkraftverkene er satt til 1. november 2026.

Behandlingen av disse prosjektene følger saksbehandlingsregler nedfelt i energiloven, plan- og bygningsloven inkl. forskrift om konsekvensutredninger og forvaltningsloven og alminnelige forvaltningsrettslige prinsipper.

Jeg anbefaler at Stortinget ikke vedtar disse forslagene.

Med hilsen

Terje Aasland

Energi- og miljøkomiteen
Stortinget
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref
25/2521-

Dato
6. november 2025

Statsrådets vurdering av representantforslag 7 S (2025-2026) – om å stanse ytterligere elektrifisering av sokkelen med kraft fra land

Jeg viser til brev 23. oktober 2025 fra energi- og miljøkomiteen der det bes om vurdering av representantforslag fra stortingsrepresentantene Maren Grøthe, Bjørn Arild Gram, Geir Pollestad og Trygve Slagsvold Vedum om å stanse ytterligere elektrifisering av sokkelen med kraft fra land.

Representantene fremmer følgende forslag:

Stortinget ber regjeringen stanse ytterligere elektrifisering med kraft fra land til petroleumsinnretningene på norsk kontinentalsokkel.

Jeg deler representantenes syn på at økt bruk av kraft fra land («elektrifisering») ikke er et mål i seg selv. Det har det heller aldri vært.

Hovedvirkemidlene for å få ned utslippene av klimagasser fra produksjonen på norsk kontinentalsokkel er kvoteplikt under det europeiske kvotesystemet (EU ETS) kombinert med CO₂-avgift. Høye utslippskostnader gir selskapene en økonomisk egeninteresse av å kutte utslipp. Full drift med kraft fra land er, utenom nedstengning av innretninger, eneste realistiske måte å redusere utslippene til nær null fra eksisterende innretninger.

Større prosjekter på kontinentalsokkelen krever departementets godkjenning. Myndighetsbehandlingen knyttet til kraft fra land-prosjekter er, som for øvrige prosjekter, basert på en konkret vurdering fra sak til sak. Denne politikken er forankret i lover og regler og fungerer godt. Jeg vil derfor advare Stortinget mot å be regjeringen stanse ytterligere kraft fra land-prosjekter så lenge de er i tråd med de lover og regler Stortinget selv har fastsatt.

Jeg anbefaler at Stortinget ikke vedtar forslaget.

Bakgrunn

Regjeringen er opptatt av å skape trygghet for framtiden slik at Norge skal stå sterkt i en urolig verden. Da er det blant annet viktig å sikre trygghet for økonomien gjennom ansvarlig økonomisk styring, sikre trygghet for arbeids- og næringslivet og sikre trygghet for landet i samarbeid med våre nære allierte. Regjeringens politikk for å videreutvikle petroleumsnæringen understøtter alle disse viktige forholdene for landet.

Petroleumsvirksomheten gir høy verdiskaping, nær 700 mrd. kroner i statlige inntekter i 2025 alene. Virksomheten sysselsetter, direkte og indirekte, over 200 000 personer over hele landet.

Norge er største produsent og eneste vesentlige nettoeksportør av olje og gass i Europa. I 2024 produserte norske felt hhv. 2,4 pst. av verdens og 19 pst. av Europas behov for olje og gass. Andelen er større til nordvest-europeiske land som Tyskland og Storbritannia. Norsk produksjon av olje og gass er derfor viktig for Europas energisikkerhet og generelle trygghet.

Petroleumsvirksomheten går nå mot slutten av en periode med stabilt høy produksjon som har vart i nær 40 år. Virksomheten går inn i en fase der produksjonen ventes å gradvis avta. Norsk produksjon vil falle selv om det føres en aktiv petroleumspolitikk rettet mot 1) økt utvinning, 2) utbygging av funn og 3) påvisning av ytterligere ressurser gjennom leting. Det skyldes at produksjon fra framtidige investeringer ikke fullt ut vil kunne erstatte det naturlige fallet i produksjon fra felt som er i drift. Gjennom en aktiv petroleumspolitikk kan en utsette og bremse det gradvise fallet. Det vil være bra for sysselsetting, verdiskaping, statlige inntekter, Europas energisikkerhet og norsk økonomi.

Bakgrunnen for fallet er at olje- og gassfelt ikke er fabrikker med stabil produksjon over tid. Etter en relativt kort periode med høy produksjon («platåproduksjon») faller produksjonen selv om det investeres betydelige summer for å dempe produksjonsfallet. Produksjonen faller gjerne med 10 pst. per år med mindre det gjøres ytterligere tiltak. Dette omtales gjerne som uttømmingseffekten. Gjennom en aktiv petroleumspolitikk kan fallet i produksjon over tid begrenses. De valg som regjering og Storting tar i dag, er derfor viktig for når produksjonsfallet starter og hvor raskt det vil gå.

Regjeringen vil utvikle petroleumsvirksomheten gjennom å legge til rette for lønnsom produksjon av olje og gass i et langsiktig perspektiv. En forutsetning for dette er å videreføre en stabil og forutsigbar petroleumspolitikk. Stabile, forutsigbare og gode rammebetingelser for rettighetshaverne er avgjørende for å nå målene i petroleumspolitikken. Dette skyldes at det er selskaper med privat eierskap som gjennom konsesjonstildelinger har fått i oppgave å utrede og ta beslutninger når det gjelder leting, utbygging og drift. Stabile, forutsigbare og gode rammebetingelser er derfor en forutsetning for at staten skal kunne få realisert det store verdipotensialet som ligger i Norges gjenværende olje- og gassressurser. Uten en slik politikk vil en heller ikke få de store, positive ringvirkninger aktiviteten har over hele landet. Det vil videre redusere statens finansielle fleksibilitet gjennom handlingsregelen for budsjettpolitikken.

Klimagassutslipp og norsk petroleumsproduksjon

I over 30 år har selskapene blitt pålagt å betale for å slippe ut klimagasser fra norsk petroleumsproduksjon. Dette er en grunn til at olje og gass på norsk kontinentalsokkel produseres med lave gjennomsnittlige utslipp i et globalt perspektiv. Utslippene er på vei ned og er redusert med om lag 27 prosent siden 2015. Dette skyldes i stor grad økt drift med kraft fra land.

Kraft fra land er i dag den eneste realistiske løsningen for å redusere utslippene fra innretninger i produksjon vesentlig. Nedstengning av innretninger vil også gi utslippsreduksjoner, men for tidlig nedstengning av samfunnsøkonomisk lønnsom utvinning kommer med en stor kostnad. Andre tenkelige løsninger, inkl. karbonfangst og -lagring og havvind, er per i dag ikke realistiske løsninger for eksisterende innretninger.

Hovedvirkemidlene for å få ned utslippene av klimagasser fra produksjonen på norsk kontinentalsokkel er i dag kvoteplikt under det europeiske kvotesystemet (EU ETS) kombinert med CO₂-avgift. I motsetning til annen kvotepliktig industri betaler petroleumsvirksomheten på kontinentalsokkelen CO₂-avgift i tillegg til utslippskvoter.

Utslippskutt fra olje- og gassfelt på kontinentalsokkelen gir lavere utslipp fra kvotepliktig sektor i Norge. Men i EU ETS, der både petroleums- og kraftsektoren i Europa er omfattet, bestemmes utslippene av det totale antallet kvoter. Reduserte utslipp innenfor kvotepliktig sektor, for eksempel fra en petroleumsinnretning, medfører mindre behov for kvotekjøp for den virksomheten. De «frigjorte» kvotene som petroleumsinnretningen da ikke trenger vil imidlertid kunne brukes av andre virksomheter innenfor EU ETS slik at totalutslippene innenfor systemet forblir uendret. Hvis utslippsreduksjoner innenfor norsk petroleumsproduksjon gjør at totalantallet kvoter i EU ETS, gjennom slettemekanismen, reduseres så kan eksempelvis kraft fra land gi noe lavere europeiske utslipp. Dette er imidlertid usikkert.

Kutt i norske kvotepliktige utslipp gir ikke direkte bidrag til oppfyllelse av Norges klimamål for 2030 under Parisavtalen. I henhold til klimasamarbeidet med EU vil kvotesystemets bidrag til oppfyllelse av Norges lovfestede klimamål avklares gjennom avtale med EU.

Den gassen som frigjøres ved omlegging til drift med kraft fra land vil bli eksportert. Økt norsk gasseksport kan, gjennom effekter i energimarkedene (eksempelvis skifte fra kull til gass) påvirke globale utslipp. Utredninger viser at effekten av økt norsk gassproduksjon kan være reduserte globale utslipp.

Dagens doble virkemiddelbruk medfører særegne og høye utslippskostnader for petroleumsproduksjonen. Gjennom høye utslippskostnader har Stortinget gitt selskapene sterk egeninteresse av å redusere utslippene fra produksjonen gjennom økt bruk av kraft fra land. En forventet høy framtidig utslippskostnad framover fører til at også relativt dyre utslippsreduserende tiltak blir lønnsomme for selskapene å gjennomføre. For innretninger som ikke er egnet for omlegging til full drift med kraft fra land, er den eneste realistiske

måten å redusere utslippene til nær null på kort sikt å stanse lønnsom produksjon, noe som det i all hovedsak er staten som taper på.

Rettighetshaverne er forventet å beslutte omlegging fra gassturbiner til drift med kraft fra nettet når det er lønnsomt og prosjektene oppfyller kravene i relevant regelverk for å bli godkjent. Beslutninger om tiltak for å redusere utslippene er i det norske systemet en kommersiell beslutning av rettighetshaverne for å redusere de framtidige utslippskostnadene som forventes ilagt fra statens side. Statens oppgave er å fastsette utslippskostnaden og behandle ev. søknader iht. regelverket.

Nærmere om kraft fra land

Kraft fra land innebærer store investeringer, og det er betydelige variasjoner i tekniske muligheter, kostnader og potensialet for utslippsreduksjoner knyttet til å forsyne ulike innretninger og landanlegg med kraft fra land. Det er vesentlig enklere og billigere med bruk av kraft fra land til nye innretninger enn på eksisterende innretninger som må bygges om.

Av disse grunnene behandler og vurderer myndighetene prosjekter som medfører bruk av kraft fra land fra sak til sak. Netttilgang er en nødvendig forutsetning for å vurdere bruk av kraft fra land. Rettighetshavere som vurderer kraft fra land, må derfor tidlig få avklart med det aktuelle nettselskapet om det er ledig kapasitet i kraftnettet fra riktig tidspunkt.

Nettselskapene plikter etter energiloven å tilby tilgang til nettet (tilknytningsplikt), dersom det er driftsmessig forsvarlig. Hvis tilknytning ikke er driftsmessig forsvarlig har nettselskapet en plikt til å planlegge, søke konsesjon for og investere i nye nettanlegg uten ugrunnet opphold, slik at tilknytningsplikten oppfylles. Dersom et kraft fra land-prosjekt utløser nettinvesteringer, må rettighetshaverne betale anleggsbidrag i tråd med gjeldende regelverk.

Eksisterende innretninger som er mest egnet for hel eller delvis drift med kraft fra land har enten anlegg som allerede er i drift, eller de har besluttet bruk av kraft fra land og har fått dette godkjent av myndighetene i henhold til regelverket. Disse vedtakene ligger fast.

Ev. ytterligere omlegging til hel eller delvis drift med kraft fra land på eksisterende innretninger er i dag generelt uhensiktsmessig. Dette skyldes at innretninger som ikke alt har besluttet en slik løsning er lite eget for ombygging, at de har relativt kort gjenværende levetid eller at omlegging medfører svært høye kostnader. For lite egnede innretninger vil omlegging til hel eller delvis drift med kraft fra land ikke bli besluttet av rettighetshaverne på grunn av manglende lønnsomhet og høye tiltakskostnader. Da vil det heller ikke komme søknad om godkjenning til departementet.

Det er få prosjekter for omlegging til kraft fra land som nå er, eller nylig har vært, til vurdering i næringen. Rettighetshavere har utredet mulig omlegging til hel eller delvis drift med kraft fra land på felt på Haltenbanken, i Tampen-området, på felt i Grane-Balder-området, samt ytterligere drift med kraft fra land på feltene Troll og Oseberg, jf. Prop. 1 S (2024-2025) *Energidepartementet* og Prop. 1 S (2025-2026) *Energidepartementet*.

Arbeidet med alle disse prosjektene, unntatt Grane-Balder, er nå avsluttet på grunn av manglende lønnsomhet og høye tiltakskostnader. Prosjektet som utredes på Grane-Balder er et kombinasjonsprosjekt. Prosjektet som vurderes inkluderer en ny plattform på feltet med gasseksportløsning og mottaksanlegg for kraft fra land. Rettighetshaverne i Grane-Balder-området vil ta stilling til videreføring eller ikke av utredningene rundt årsskiftet 2025-2026.

En kraft fra land-løsning vil framover være aktuelt ved utbygginger som omfatter bygging og utsetting av ny plattform/produksjonsskip. I tillegg kommer mindre utbygginger som kobles til felt/innretninger som allerede har kraft fra land. Disse vil benytte samme kraftløsning som vertsplattformen. Denne typen satellittutbygginger medfører vanligvis ikke økt løpende kraftbehov på vertsplattformen, men kan bidra til betydelig økt verdiskaping i et områdeperspektiv gjennom forlenget levetid og økt utvinning fra eksisterende infrastruktur.

Vi står i dag ikke foran en bølge med nye prosjekter med kraft fra land. Det foreligger ikke mange ytterligere planer om omlegging til kraft fra land på eksisterende innretninger. Jeg kjenner meg derfor ikke igjen i at «*Store mengder kapasitet i strømmettet holdes i dag av til fremtidige elektrifiseringsprosjekter*». Realiteten er at de feltene og innretningene som er egnet for hel eller delvis drift med kraft fra land i dag har en slik løsning eller en slik løsning er under utbygging. Ut over Grane-Balder er det i dag ingen nye prosjekter med omlegging til drift med kraft fra land i planleggingsfasen.

I en slik situasjon kan hovedeffekten av en videreføring av en svært høy utslippskostnad for næringen være for tidlig nedstengning av lønnsom produksjon. Departementet vil derfor sette i gang en ekstern utredning av hvilken effekt den doble virkemiddelbruken kan få for framtidig ressursforvaltning og verdiskaping, på leveranser av olje og gass og produksjonsutslippene på kontinentalsokkelen, jf. Prop. 1 S (2025-2026) *Energidepartementet*.

Med hilsen

Terje Aasland

Energi- og miljøkomiteen

Deres ref

Vår ref
25/2521-

Dato
6. november 2025

Statsrådets vurdering av representantforslag 15 S (2025-2026) – om å pålegge oljeselskapene å kutte CO₂-utslippene ved å bruke flytende havvind og gasskraft som fanger og lagrer CO₂

Jeg viser til brev 23. oktober 2025 fra energi- og miljøkomiteen der det bes om vurdering av representantforslag fra stortingsrepresentanten Lars Haltbrekken om å pålegge oljeselskapene å kutte CO₂-utslippene ved å bruke flytende havvind og gasskraft som fanger og lagrer CO₂.

Innledningsvis vil jeg vise til mine vurderinger av representantforslag 7 S (2025-2026) om å stanse ytterligere elektrifisering med kraft fra land til petroleumsinnretningene på norsk kontinentalsokkel. Disse vurderingene er gyldig også for forslagene 1, 2 og 3.

Regjeringen er opptatt av å skape trygghet for framtiden slik at Norge skal stå sterkt i en urolig verden. Da er det blant annet viktig å sikre trygghet for økonomien gjennom ansvarlig økonomisk styring, sikre trygghet for arbeids- og næringslivet og sikre trygghet for landet i samarbeid med våre nære allierte. Regjeringens politikk for å videreutvikle petroleumsnæringen understøtter alle disse viktige forholdene for landet.

Regjeringen vil videreutvikle petroleumsnæringen og skal være en garantist for en stabil og forutsigbar petroleumpolitikk, der staten opptre faktabasert og tar beslutninger innenfor fastsatte lover og regler. Stabile og forutsigbare rammebetingelser er svært viktig for investeringsviljen i petroleumssektoren, men også for alle andre næringer i Norge.

I petroleumsvirksomheten, som for annen næringsvirksomhet, er det selskapene som er ansvarlig for å utrede og beslutte tiltak innenfor sin virksomhet. Hovedvirkemidlene for å få ned utslippene av klimagasser fra produksjonen på norsk kontinentalsokkel er kvoteplikt under det europeiske kvotesystemet (EU ETS) kombinert med CO₂-avgift. Gjennom høye utslippskostnader gir staten selskapene en økonomisk

egeninteresse av å kutte utslipp for å unngå høye utslippskostnader i framtiden. I over 30 år har selskapene blitt pålagt å betale for å slippe ut klimagasser fra norsk petroleumsproduksjon. Dette er en grunn til at olje og gass på norsk kontinentalsokkel produseres med lave gjennomsnittlige utslipp i et globalt perspektiv. Utslippene er på vei ned og de er redusert med om lag 27 prosent siden 2015.

Det er kun gjennom full drift med kraft fra land eller nedstengning av innretninger at utslippene fra produksjon av olje og gass realistisk kan reduseres til nær null på eksisterende innretninger med dagens løsninger. En økende statlig bestemt utslippskostnad over tid betyr at næringen har egeninteresse av å gjennomføre også dyrere kraft fra land-prosjekter enn tidligere. En høy statlig utslippskostnad er videre et klart signal fra staten om hvor dyre tiltak som ønskes gjennomført i næringen.

Rettighetshaverne på kontinentalsokkelen har siden 1996 vurdert kraft fra land ved alle nye utbygginger og større ombygginger. De senere årene har det vært vurdert om omlegging til drift med kraft fra land til eksisterende innretninger er fornuftig. Slike vurderinger er nødvendig å gjøre for å forstå kostnader og konsekvenser av kraft fra land. Flere prosjekter for slik ombygging er godkjent de seneste årene og er under utbygging. For flere andre felt og innretninger er utredningene avsluttet da omlegging til hel eller delvis drift med kraft fra land viste seg ikke å være aktuelt. Dette inkluderer prosjektene representanten omtaler i forslag 1 og 3.

De utredningene som er gjort ved ulike felt og innretninger viser at den eneste realistiske løsningen for å redusere utslippene fra eksisterende innretninger til nær null er gjennom omlegging til drift med kraft fra land eller nedstengning. Andre løsninger som karbonfangst og lagring og/eller havvind, er ikke realistiske pga. tekniske forhold, svært høye kostnader og begrenset potensial for utslippsreduksjoner.

Før jeg går inn på de konkrete forslagene, vil jeg påpeke at det ikke er riktig som representanten hevder, at *«Elektrifisering av sokkelen med kraft fra land er en kraftig subsidiering av oljenæringen, hvor oljeselskapene får svært mye billigere kraft fra land enn det ville kostet dersom oljeselskapene fortsatt skulle basert seg på gasskraftproduksjon med økte CO₂-avgifter»*. Selskapene beskattes slik at investeringer som er lønnsomme før skatt også er det etter skatt. Hvis spart utslippskostnad og økt gassalg mer enn betaler for en investering i omlegging til kraft fra land og tilhørende framtidig kraftkostnader vil et prosjekt være lønnsomt både for staten og selskapene. De høye utslippskostnadene gir altså selskapene en sterk økonomisk egeninteresse av å redusere utslippene fra produksjonen, og fører til at relativt dyre utslippsreducerende tiltak gjennomføres. Dette er helt i tråd med formålet ved statens virkemiddelbruk. I de tilfellene selskapene beslutter omlegging fra gassturbiner til drift med kraft fra nettet er dette en kommersiell beslutning for å redusere de forventede utslippskostnadene. Det innebærer ingen subsidiering av oljeselskapene, tvert imot så utgjør de høye utslippskostnadene en ekstrabelastning på næringen.

Jeg vil også minne om at kutt i norske kvotepliktige utslipp gir ikke direkte bidrag til oppfyllelse av Norges klimamål for 2030 under Parisavtalen. I henhold til klimasamarbeidet med EU vil kvotesystemets bidrag til oppfyllelse av Norges lovfestede klimamål avklares gjennom avtale med EU. Det er således ikke riktig slik representanten hevder at: «Å kutte utslippene fra oljeinstallasjoner og prosessanlegg er avgjørende for at Norge skal nå sine klimamål og bidra i den internasjonale klimakampen.».

Forslag 1 og 3 knyttet til feltene Heidrun og Snorre lyder som følger:

- *Stortinget ber regjeringen stanse elektrifiseringen med kraft fra land av Heidrun-feltet, og i stedet pålegge oljeselskapene å kutte utslippene gjennom å finansiere og bygge ut gasskraft med CCS og/eller flytende havvind.*
- *Stortinget ber regjeringen stanse elektrifiseringen med kraft fra land av Snorre-feltet, og i stedet pålegge oljeselskapene å kutte utslippene gjennom å finansiere og bygge ut gasskraft med CCS og/eller flytende havvind.*

Rettighetshavere på kontinentalsokkelen har som omtalt over de siste årene arbeidet med planer for omlegging til drift med kraft fra land på flere felt på Haltenbanken (inkl. Heidrunfeltet) og i Tampen-området (inkl. Snorrefeltet). Planene er flere ganger justert for å undersøke om det fantes et konsept for omlegging til kraft fra land som kunne være realiserbart. Rettighetshaverne har nå konkludert med at det ikke var et gjennomførbart konsept og har derfor avsluttet arbeidet med mulig omlegging til delvis drift med kraft fra land i disse områdene. Begrunnelsen er høye kostnader, manglende lønnsomhet og høye tiltakskostnader.

Som en del av arbeidet med utslippsreducerende tiltak er det også vurdert alternativer som karbonfangst og -lagring, havvind, biobrensler, hydrogen og ammoniakk. Denne typen løsninger har enda dårligere lønnsomhet og enda høyere tiltakskostnader enn ombygging til kraft fra land. Arbeidet med denne typen løsninger ble derfor stanset av rettighetshaverne på et tidligere stadium.

Hovedvirkemidlet for å redusere utslippene av CO₂ fra petroleumsproduksjonen er å ilegge selskapene en utslippskostnad. Den typen pålegg som foreslås i de to representantforslagene utfordrer den etablerte rollefordelingen mellom myndighetene og selskapene på norsk kontinentalsokkel, som består i at myndighetene setter generelle rammebetingelser for petroleumsvirksomheten, mens selskapene tar strategiske og bedriftsøkonomiske beslutninger. Dagens rollefordeling bidrar til god forvaltning av petroleumsressursene og til å maksimere meravkastningen/grunnrenten fra virksomheten på norsk kontinentalsokkel. Skulle en pålegge selskapene å investere i energiteknologier som selskapene ikke finner kommersielt lønnsomt, griper staten inn i disse beslutningene. På denne måten bryter dette alternativet med rollefordelingen mellom myndigheter og petroleumsselskapene, inkludert prinsippene for petroleumsskatten og SDØE. Et krav om at

petroleumsnæringen må «*bidra med erstatningskraft*» for å få godkjenning vil reise flere spørsmål knyttet til norsk energipolitikk, herunder likebehandlingsspørsmål.

Jeg har tidligere gjort vurderinger av representantforslag knyttet til krav om erstatningskraft for elektrifisering av petroleumsinnretninger. For en mer utførlig beskrivelse vises det til mitt brev til Stortinget 16. april 2024, jf. Innst. 394 S (2023–2024).

Jeg anbefaler at Stortinget ikke vedtar forslag 1 og 3.

2. *Stortinget ber regjeringen stanse elektrifiseringen med kraft fra land av Grane-feltet, og i stedet pålegge oljeselskapene å kutte utslippene gjennom å finansiere og bygge ut gasskraft med CCS og/eller flytende havvind.*

Prosjektet som utredes på Grane-Balder inkluderer en ny plattform på feltet med gasseksportløsning og mottaksanlegg for kraft fra land. Prosjektet ventes ifølge operatøren også å bidra til økt oljeutvinning fra brønner på Granefeltet. Rettighetshaverne i Grane-Balder-området vil ta stilling til en ev. videreføring av prosjektet rundt årsskiftet 2025-2026.

Rettighetshaverne sine utredninger av Grane-Balder er fortsatt i en tidlig fase. Prosjektet har fått tilknytning til kraftnettet ved en ny transformatorstasjon i Haugaland Næringspark, Gismarvik. Rettighetshaverne har forpliktet seg til anleggsbidrag knyttet Statnetts prosjekt Haugaland nettførsterkning (forsterket forbindelse mellom Blåfalli og Gismarvik og transformatorstasjonen i Gismarvik). Statnett fikk i 2023 konsesjon til bl.a. å bygge en ny 420 kV kraftledning fra Blåfalli til Gismarvik og byggingen startet i første kvartal 2025.

Da utredningene er i tidlig fase har departementet ingen søknader knyttet til prosjektet til behandling etter petroleumsloven. Dersom rettighetshaverne beslutter å videreføre utredningene ved kommende årsskifte og tar investeringsbeslutning for prosjektet i 4 kvartal 2026 må de sende inn en utbyggingsplan som skal godkjennes av departementet.

Større prosjekter på kontinentalsokkelen krever departementets godkjenning. Myndighetsbehandlingen knyttet til kraft fra land-prosjekter er - som for øvrige prosjekter - basert på en konkret vurdering fra sak til sak. Dagens politikk med en sak til sak-vurdering av ev. nye prosjekter med kraft fra land er forankret i lover og regler og fungerer godt. Jeg vil derfor advare Stortinget mot å be regjeringen stanse Grane-Balder-prosjektet så lenge det er i tråd med de lover og regler Stortinget selv har fastsatt.

Når det gjelder spørsmålet om å «*pålegge*» andre løsninger vises det til vurderingene over.

Basert på ovennevnte anbefaler jeg at Stortinget ikke vedtar forslag 2.

4. *Stortinget ber regjeringen sørge for at alle nye elektrifiseringsprosjekt på sokkelen gjøres gjennom pålegg til oljeselskapene om å finansiere og bygge ut gasskraft med CCS og/eller flytende havvind.*

Varianter av denne type forslag er fremmet og vurdert flere ganger i Stortinget de siste årene. For en mer utførlig beskrivelse vises det til mitt brev til Stortinget 16. april 2024, jf. Innst. 394 S (2023–2024).

De løsningene representanten nevner er i dag svært kostbare. Olje- og gassfelt trenger en kontinuerlig energiforsyning. Det kan ikke flytende havvind levere. En slik løsning må derfor suppleres med en annen stabil kraftløsning og havvind betyr at to kraftløsninger er nødvendig. Det finnes ingen dedikerte gasskraftverk med CO₂-håndtering i Norge eller Europa i dag. Det skyldes at en slik løsning vil gi svært kostbar kraft og derfor at slike prosjekter ikke er lønnsomme.

For prosjekter som vurderer drift med kraft fra land, kan et pålegg om å bruke gasskraft med CCS og/eller flytende havvind føre til store samfunnsøkonomiske tap. Merkostnader knyttet til etablering av ny kraftforsyning fra gasskraft med CCS og/eller flytende havvind vil gi nye prosjekter redusert lønnsomhet og kan føre til at prosjekter ikke blir realisert. Det er staten som vil betale den klart største delen både av kostnadene og inntektsbortfallet ved et slik pålegg, ikke rettighetshaverne. Dette fordi kostnadene ville gått til fradrag i petroleumsskatten slik at staten ville ha betalt 78 pst. av rettighetshavernes ekstrakostnader. I tillegg ville staten betale 100 pst. av kostnadene for Petoro/SDØEs andel.

Med unntak av Grane-Balder som er omtalt tidligere foreligger det i dag ikke ytterligere planer om ombygging av innretninger til bruk av kraft fra land. Nye kraft fra land-prosjekter kan bli aktuelle ved utbygginger som omfatter bygging og utsetting av nye innretninger. Perioden med ombygging til hel eller delvis drift med kraft fra land på eksisterende innretninger er bak oss, jf. Prop. 1 S (2025-2026).

Jeg anbefaler at Stortinget ikke vedtar forslag 4.

Med hilsen

Terje Aasland